

Cap. 16 Relații internaționale

Articolul 35 din Legea nr. 111/1996 privind desfășurarea în siguranță, reglementarea, autorizarea și controlul activităților nucleare, republicată precizează faptul că”CNCAN poate iniția, în domeniul său de competență, acțiuni de cooperare cu instituții similare din alte state.....cu Agenția Internațională pentru Energie Atomică (AIEA), cu Agenția pentru Energie Nucleară, precum și cu alte organizații internaționale...”. Același articol stipulează faptul că, CNCAN controlează aplicarea prevederilor tratatelor și convențiilor internaționale în vigoare privind controlul garanțiilor nucleare, protecția fizică, traficul ilicit, transportul materialelor nucleare și radioactive, protecția împotriva radiațiilor, securitatea nucleară a instalațiilor nucleare și radiologice, gospodărirea combustibilului nuclear ars și a deșeurilor radioactive și intervenția în caz de accident nuclear.

În acest fel, CNCAN alocă resurse considerabile pentru atât în context multilateral cât și parte a acordurilor bilaterale cu partenerii externi, în scopul declarat de a contribui la întărirea culturii de securitate nucleară și radiologică la nivel mondial și cu scopul declarat de a deveni o instituție recunoscută în rândul autorităților de reglementare în domeniul nuclear din Europa.

16.1 Introducere

CNCAN își desfășoară activitatea urmărind cele patru domenii mari de interes: implementarea obligațiilor internaționale asumate de România prin semnarea tratatelor, convențiilor și acordurilor în domeniu, implementarea prevederilor înțelegerilor și acordurilor de cooperare bilaterală, colaborarea cu organizațiile și organismele internaționale în domeniu, implementarea programelor și politicilor Uniunii Europene. La succesul fiecăreia din aceste categorii de activități au contribuit o multitudine de factori, pornind de la echipa de conducere și managementul CNCAN, implicarea și participarea activă a tuturor structurilor din instituție, calificarea și implicarea personalului angajat în derularea activităților, fondurile alocate și, nu în ultimul rând, până la stabilirea priorităților instituționale și coordonarea unitară a tuturor acțiunilor, astfel încât să fie creată o imagine favorabilă a instituției.

16.2 Convenții și tratate

16.2.1 Convenția privind securitatea nucleară

Convenția privind Securitatea Nucleară, adoptată la Viena la 17 iunie 1994, a fost ratificată de România prin Legea nr. 43/24.05.1995, intrând în vigoare la data de 24 octombrie 1996. Prin ratificarea Convenției, Părțile Contractante au agreeat elaborarea rapoartelor naționale (în conformitate cu prevederile Art. 5 din Convenție) și analizarea acestora în cadrul reuniunilor de examinare. Potrivit art. 23 din Convenție, se pot organiza Reuniuni Extraordinare, dacă se convine astfel de către majoritatea părților. Astfel, în data de 28 septembrie 2009 a.c., a avut loc prima Reuniune Extraordinară a Părților Contractante din cadrul Convenției, în vederea aprobării modificărilor Regulilor de procedură și a revizuirii Regulilor financiare și Ghidului privind procesul de examinare. Totodată, ca urmare a concluziilor Grupului de lucru privind rapoartele naționale, a fost analizat și Ghidul privind elaborarea rapoartelor naționale.

De asemenea, în vederea pregătirii celei de-a 5-a Reuniune de Examinare, în perioada 29 – 30 septembrie 2009, AIEA a convocat o Reuniune Organizatorică, ocazie cu care au fost stabilite Grupurile de Țări în conformitate cu procedurile stabilite, au fost aleși președinții, vice-președinții, raportorii și coordonatorii fiecărui grup. În plus, participanții au fost aleși președintele și vice-președinții Reuniunii de Examinare, fiind stabilit de asemenea și bugetul următoarei Reuniuni de Examinare în baza estimărilor bugetare realizate de către Secretariatul reuniunii. Au fost analizate, de asemenea, și alte aspecte relevante privind implementarea prevederilor Convenției.

16.2.2 Convenția Comună asupra gospodăririi în siguranță a combustibilului uzat și asupra gospodăririi în siguranță a deșeurilor radioactive

Convenția comună asupra gospodăririi în siguranță a combustibilului uzat și asupra gospodăririi în siguranță a deșeurilor radioactive, adoptată la Viena, în data de 05 septembrie 1997, a fost ratificată de România prin Legea nr. 105/16.06.1999 și a intrat în vigoare la 18 iunie 2001. CNCAN, în calitate de autoritate națională cu atribuții în aplicarea prevederilor Convenției are și rolul de coordonare a întocmirii raportului național în cadrul acestei convenții. Astfel, în perioada 11-20 mai 2009, la Viena, s-a desfășurat cea de-a treia Reuniune de Examinare a Partilor Contractante în cadrul acestei Convenții. România a făcut parte din Grupul Regional 1 alături de SUA, Spania, Olanda, Croația și Danemarca, detinând în același timp și funcția de vice-presedinte. Pe marginea raportului național, România a primit 89 de întrebări, care au vizat în special rolul și modul în care este asigurată independența autorității de reglementare, rolul și atribuțiile Agenției Naționale pentru Deseuri Radioactive, întrebări specifice legate de strategia de gestionare a combustibilului nuclear uzat de la reactorul de cercetare VVR-S, managementul deșeurilor radioactive rezultate din activitățile de minerit a uraniului și preparare a materiei prime nucleare, contribuția financiară aferentă dezafectării și depozitării deșeurilor radioactive. La rândul său, în urma analizării rapoartelor naționale din Grupul Regional 1, dar și a celor ale țărilor posesoare de reactori tip CANDU, România, a formulat și a transmis un număr total de 90 de întrebări, care au vizat, în principal, aspecte legate de experiența în gestionarea deșeurilor radioactive rezultate din dezafectarea reactorilor de tip CANDU, dar și aspecte legate de depozitarea deșeurilor radioactive, inclusiv delimitarea responsabilităților instituțiilor în acest domeniu.

16.3 Cooperare bilaterală

16.3.1 Cooperarea cu Agenția Internațională pentru Energia Atomică (AIEA)

A. Programul de cooperare tehnică

Agenția Internațională pentru Energia Atomică (AIEA) a reprezentat și în cursul anului 2009 una dintre cele mai importante organizații care a oferit expertiză și asistență personalului CNCAN, și care, alături de CNCAN, a organizat o serie de reuniuni de interes în cadrul Programului de Cooperare Tehnică.

În cursul anului 2009, în cadrul *Programului de Cooperare Tehnică al AIEA*, și ca parte a programului de instruire, personalul CNCAN a participat la o serie de manifestări (15 cursuri regionale, 33 de seminarii regionale, 7 conferințe, 22 reuniuni tehnice și de planificare) acoperind domeniile: securitate și siguranță nucleară, managementul calității, radioprotecție, aplicațiile radiațiilor nucleare în medicină și industrie, legislație nucleară, urgențe radiologice, dezafectarea instalațiilor nucleare, managementul deșeurilor radioactive, protecția fizică a instalațiilor nucleare, sistemul de garanții nucleare al AIEA, transportul materialelor radioactive. În total a participat un număr de 83 de experți tehnici din cadrul CNCAN.

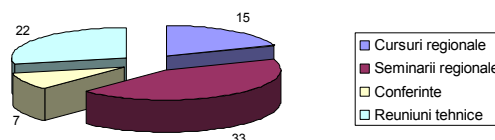

Fig. 16.1 Activitățile din cadrul Programului de Cooperare Tehnică al AIEA în anul 2009 cu participare CNCAN

Astfel, pentru perioada 2009-2011, CNCAN este beneficiarul proiectului național ROM/9/030 intitulat **„Asistență tehnică acordată organismului de reglementare în domeniul nuclear” (Faza II)** au fost organizate următoarele manifestări:

În perioada 3 - 4 septembrie 2009, la sediul CNCAN s-a desfășurat întâlnirea de coordonare a proiectului (**Co-ordination Meeting on IAEA Project ROM9030 – Providing Technical Assistance to the Nuclear Regulatory Body of Romania for Improving Regulatory Skills; Phase II**),

Întâlnirea a fost parte integrată din planul de lucru al proiectului pe anul 2009, având în vedere suportul deosebit al AIEA pentru România, prin intermediul Departamentului de Cooperare Tehnică. Cu ocazia acestei întâlniri a fost prezentat stadiul derulării și implementării proiectului, dar s-au discutat și propunerile de activități identificate și necesar a fi implementate în anul 2010. Suplimentar, s-au purtat și discuții referitoare la prioritățile CNCAN, pe termen mediu, având în vedere strategia țării noastre în ceea ce privește dezvoltarea sectorului nuclear, subliniindu-se importanța continuării programului de asistență tehnică acordat României. Din partea AIEA a participat ofițerul tehnic responsabil cu implementarea și monitorizarea activităților de securitate nucleară, aceste activități reprezentând o componentă importantă în cadrul proiectului.

Fig.16.2 Imagini din timpul ședinței – evaluarea gradului de implementare al proiectului;propuneri de activități pentru anul 2010

Ca parte a programului de instruire, personalul CNCAN a participat, în cadrul acestui proiect la vizite științifice, burse, diverse conferințe în domeniu. Astfel, au fost transmise la AIEA un număr de 5 propuneri de vizite științifice și 4 propuneri de burse, o mare parte din acestea fiind deja implementate în cursul anului 2009, restul urmând a se implementa în prima jumătate a anului 2010. Vizitele științifice și bursele au cuprins domenii precum: securitatea nucleară, utilizarea codurilor specifice de calcul, managementul calității la centralele nucleare-electrice, autorizarea personalului pentru camera de comandă din cadrul centralelor nucleare-electrice, drept nuclear, aplicațiile radiațiilor ionizante.

În perioada 16 - 20 noiembrie 2009 a avut loc o misiune de experți cu tema: **„Evaluarea situației naționale privind expunerea la neutroni”**. Scopul misiunii l-a constituit evaluarea situației existente în România, cu privire la legislația în vigoare în acest domeniu, existența unei baze de date la nivelul CNCAN care să cuprindă toți utilizatorii de dozimetrie de neutroni din România, modul de raportare a datelor, comunicarea inter-instituțională privind fluxul de date. De asemenea au fost analizate informațiile privind serviciile de calibrare a surselor de neutroni, precum și activitățile de cercetare în domeniu, din țara noastră. Misiunea a cuprins și o serie de vizite tehnice la instituții ce utilizează dozimetria de neutroni și autorizate de CNCAN, precum: centrala nucleare-electrică de la Cernavodă, Institutul de Sănătate Publică, Facultatea de Fizică, Institutul de Fizică și Inginerie Nucleară „Horia Hulubei”, Fabrica de Combustibil Nuclear de la Pitești și Sucursala de Cercetări Nucleare.

Urmare a acestei misiuni și a raportului emis s-a propus organizarea în cursul anului 2010 a unui *curs național privind dozimetria de neutroni*, ce va aborda următoarele subiecte: tipuri de dozimetre și limitările acestora, monitoare ambientale de neutroni, tehnicile Monte Carlo, tehnici de calibrare a neutronilor, dozimetrie spațială, spectrometrie de neutroni, etc.

Sprijinul asigurat de AIEA în cursul anului 2009, prin intermediul *proiectelor regionale de asistență tehnică* a reprezentat o componentă majoră în ceea ce privește îmbunătățirea capacităților de reglementare a CNCAN și implicit a metodelor de instruire a personalului nostru. Participarea s-a realizat în conformitate cu

procedurile administrative ale AIEA și ca o consecință a primirii acestui sprijin, în conformitate cu prevederile strategiei de cooperare tehnică a AIEA, România, ca și celelalte State Membre ale AIEA, are obligația de a participa la implementarea activităților proiectelor regionale la care participă.

Astfel, în cadrul proiectului regional **RER/9/099** intitulat **„Îmbunătățirea eficienței organismelor de reglementare și module de instruire avansată în domeniul securității nucleare”** (*Strengthening the Effectiveness of Regulatory Authorities and Advanced Training in Nuclear Safety*) CNCAN a organizat împreună cu AIEA următoarele seminarii:

- seminarul regional cu tema **„Activități de control și aplicare a sancțiunilor”** (*Regulatory Inspection and Enforcement for Regulatory Bodies*) în perioada 23 - 27 martie 2009, la Curtea de Argeș

Obiectivul acestui seminar a constat în prezentarea reglementărilor AIEA în domeniul activităților de control și a aplicării sancțiunilor în cadrul inspecțiilor desfășurate la obiectivele nucleare. La lucrările seminarului regional au participat 20 de experți din țară și străinătate, responsabili cu activitatea de inspecție în cadrul autorităților de reglementare.

Lucrările au inclus prezentări susținute de lectorii AIEA, pe teme precum: obiectivele inspecțiilor la centrala nucleare-electrică, tipuri de inspecții, organizarea inspecțiilor, elaborarea planului de inspecții, elaborarea rapoartelor de inspecții și evaluarea rezultatelor inspecției, aplicarea sancțiunilor.

Fig. 16.3 Poster și fotografie din cadrul seminarului regional “ **Activități de control și aplicare a sancțiunilor**”, Curtea de Argeș, 23 – 27 martie 2009

- seminarul regional cu tema: **„Transparență, Deschidere și Participarea publicului și a părților interesate în procesul de Reglementare” (Transparency, Openness and Involvement of the Public and Stakeholders in the Regulatory Process)** în perioada 5 - 9 octombrie 2009 la Sinaia

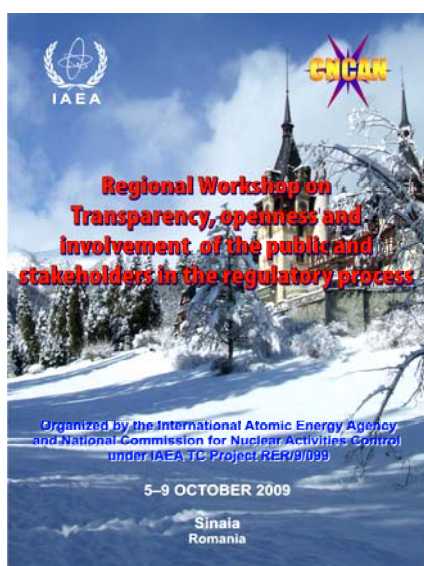

Fig. 16.4 Poster și fotografie din cadrul seminarului regional cu tema: **„Transparență, Deschidere și Participarea publicului și a părților interesate în procesul de Reglementare”, Sinaia, 5 – 9 octombrie 2009**

Includerea de către CNCAN a acestui seminar în planul de lucru al proiectului **RER9099** a arătat interesul pe care instituția noastră îl acordă aspectelor de comunicare interinstituțională. Obiectivul seminarului a urmărit întărirea și armonizarea eficienței autorităților de reglementare în domeniul nuclear, avându-se în vedere rolul deosebit de important ce se acordă transparenței și procesului de informare a publicului, precum și implicarea acestuia și a părților interesate în procesul de reglementare. Beneficiarii acestui proiect au fost organismele de reglementare în domeniul nuclear din statele membre AIEA. La lucrările seminarului au participat un număr de 70 de experți implicați în procesul decizional, din 21 de țări, inclusiv țara noastră, cu activități în cadrul organismelor de reglementare, responsabili cu elaborarea politicilor și strategiilor de comunicare cu publicul, precum și reprezentanți ai unor ONGuri, cum ar fi *Greenpeace*, *Friends of the Earth*, etc.

În cadrul proiectul regional **RER/4/031 „Îmbunătățirea managementului calității și asigurarea calității în construcția, producția echipamentelor și în activitățile de mentenanță de la centralele nucleare-electrice”** CNCAN a organizat împreună cu AIEA, în perioada 27 - 30 aprilie 2009, la Curtea de Argeș, seminarul regional cu tema: **„Rolul furnizorilor în îndeplinirea sarcinilor privind mentenanța și implementarea sistemelor de management în mentenanța centralelor nucleare-electrice”**

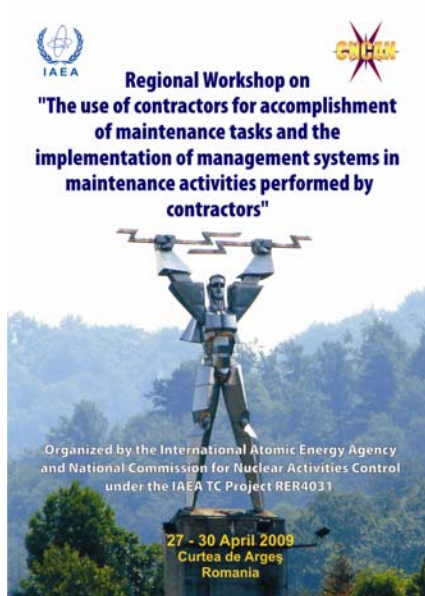

Fig. 16.5 Poster și fotografie din cadrul seminarului regional cu tema: **„Rolul furnizorilor în îndeplinirea sarcinilor privind mentenanța și implementarea sistemelor de management în mentenanța centralelor nucleare electrice”**, Curtea de Argeș, 27 – 30 aprilie 2009

Obiectivul acestui seminar a constat în sprijinirea statelor membre în implementarea sistemului de management, inclusiv în ceea ce privește managementul și asigurarea mentenanței la centralele nucleare electrice, prin promovarea celor mai bune practici în domeniu, cu respectarea cerințelor standardelor de securitate AIEA privind sistemul de management. La lucrările seminarului regional au participat experți din țară și străinătate, personalul operator cu experiență în activitățile de mentenanță și în implementarea și îmbunătățirea continuă a sistemelor de management al calității la centralele nucleare electrice.

În cadrul proiectului regional **RER/9/096 “ Îmbunătățirea infrastructurii naționale pentru controlul surselor de radiații (TSA-1)** s-au transmis 4 aplicații de bursă pe următoarele domenii: controlul surselor în domeniul radioterapiei, cu privire specială pe noile metode practice; controlul surselor închise în practicile industriale testate non-distructiv și 2 aplicații de vizită științifică pe control surselor în practicile de carotaj; controlul surselor ce folosesc sistemul de scanare cu raze X pentru detectarea substanțelor ilegale sau a drogurilor.

B. Activități conexe cooperării cu AIEA

În conformitate cu Statutul acesteia, AIEA este autorizată să faciliteze transferul tehnologic pentru dezvoltarea și utilizarea energiei nucleare în scopuri pașnice și promovarea cooperării între țările membre în domeniul nuclear cu respectarea cerințelor stipulate în Tratatul de neproliferare a armelor nucleare. Intrucât programul de cooperare este în același timp parte integrantă a consensului internațional cu privire la utilizarea tehnologiilor nucleare în scopuri pașnice, CNCAN și-a îndeplinit obligațiile financiare care îi revin, ca beneficiar al cooperării tehnice cu AIEA, prin plata contribuțiilor aferente proiectelor naționale și regionale.

Astfel, în cursul anului 2009, a fost inițiată procedura legală pentru aprobarea plății costurilor naționale de participare în cadrul proiectului regional RER/0/016 „Dezvoltarea resurselor umane și sprijinul tehnologiei nucleare”, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 883/29.07.2009, publicată în M. Of. Nr. 554/10.08.2009.

Un moment important l-a constituit pregătirea și participarea, în perioada 14 – 18 septembrie 2009, la lucrările celei de-a 53-a sesiuni ordinare a Conferinței Generale a AIEA. Președintele CNCAN a fost unul dintre supleantii conducătorului delegației României la această manifestare, institutia noastră având un rol semnificativ în elaborarea discursului, cat si în reprezentarea tarii în relația cu Statele Membre AIEA și organismele similare.

Reprezentanții DRInt au participat la standul expozițional organizat de România cu această ocazie, precum și la Forumul Științific cu tema „Energia pentru dezvoltare”, unde au fost abordate aspecte legate de rolul pe care energia, ca nucleu al eforturilor de dezvoltare susținută și de reducere a decalajelor economice, îl are în viața de zi cu zi.

Reprezentanții DRInt au participat la întâlnirile bilaterale organizate pe durata Conferinței Generale: cu reprezentanți ai organismelor omoloage din țările cu tradiție în cooperarea bilaterală, precum Republica Bulgaria, SUA, Canada, Argentina, Italia, Egipt, India și Fosta Republica Iugoslava a Macedoniei, dar și cu reprezentanți ai serviciilor AIEA: dl. Tomihiro Taniguchi, Director General Adjunct al AIEA, Șeful Departamentului de Securitate Nucleară, dna. Ana Maria Cetto, Director General Adjunct al AIEA, Șeful Departamentului de Cooperare Tehnică al AIEA, dl. Nobuhiro Muroya, Directorul Departamentului de Garanții Nucleare al AIEA.

Fig. 16.6 Întâlnire bilaterală CNCAN–DSR (Macedonia), 16 septembrie 2009

Fig. 16.7 Întâlnire bilaterală CNCAN – AERB (India), 16 septembrie 2009

Fig. 16.8 Întâlnire bilaterală CNCAN–BNRA (Bulgaria), 14 septembrie 2009

Fig. 16.9 Întâlnire bilaterală CNCAN – EAEA (Egipt), 15 septembrie 2009

Cu ocazia lucrărilor celei de-a 53-a sesiuni ordinare a Conferinței Generale a AIEA, președintele CNCAN a semnat următoarele acorduri bilaterale: „*Înțelegere între Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare (CNCAN) din România și Institutul Superior pentru Cercetări și Protecția Mediului (ISPRA) din Republica Italiană privind cooperarea în problematica securității nucleare și radiologice*” și „*Acordul între Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare (CNCAN) din România și Autoritatea de Reglementare Nucleară (ARN) din Republica Argentina privind cooperarea tehnică și schimbul de informații referitoare la problematica de reglementare nucleară*”.

Fig. 16.10 Ceremonia de semnare a Acordului de cooperare CNCAN–ISPRA, 14 septembrie 2009

Fig. 16.11 Ceremonia de semnare a Acordului de cooperare CNCAN – ARN, 17 septembrie 2009

Au avut loc discuții și cu reprezentanții Departamentului de Cooperare Tehnică a AIEA, cu privire la stadiul de implementare a programului național și regional de cooperare pentru perioada 2009 – 2011.

16.3.2 Cooperarea cu Statele Unite ale Americii

Statele Unite ale Americii a constituit unul dintre reperele colaborării bilaterale, luând în considerare implicarea acestora în politica de neproliferare nucleară.

16.3.2.1 Departamentul Energiei al Statelor Unite ale Americii (USDOE)

USDOE reprezintă instituția guvernamentală a SUA, a cărei misiune generală este de a promova siguranța națională, energetică și economică, de a promova inovarea științifică și tehnologică în sprijinul misiunii sale, de a asigura protecția corespunzătoare a mediului față de complexul național al armelor nucleare. Obiectivele strategice ale USDOE de a îndeplini misiunea sunt stabilite pentru a asigura rezultatele conexe cu cinci teme strategice, printre care se află siguranța și securitatea nucleară.

Cooperarea cu Departamentul Energiei al Statelor Unite ale Americii are la bază respectarea aceluiași principii privind neproliferarea nucleară și întărirea securității nucleare și radiologice. Urmare a adoptării de către Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite, pe data de 28 aprilie 2004 a adoptat Rezoluția nr. 1540 s-au creat premisele pentru ca toate statele să își conjuge eforturile și să ia măsurile necesare pentru stabilirea modalităților de control pentru prevenirea proliferării armelor nucleare, chimice sau biologice, a mijloacelor de realizare, prin

stabilirea unor metode adecvate de control, a materialelor conexe, pentru a menține controale corespunzătoare la granițe. În aplicarea rezoluției, Guvernul SUA, prin Administrația Națională pentru Siguranță Națională (NNSA) din cadrul USDOE, a lansat Inițiativa de Reducere a Amenințării Globale (GTRI) al cărei scop declarat îl constituie reducerea și protejarea materialelor nucleare și radiologice vulnerabile aflate pe amplasamente civile pe întreg globul. GTRI este un element important atât al Strategiei Naționale de Securitate a SUA lansată în 2006 de președintele SUA cât și a Inițiativei Globale de Combatere a Terorismului Nuclear. Strategia de aplicare a GTRI urmărește trei elemente: conversia reactorilor de la uraniu înalt îmbogățit la uraniu slab îmbogățit, îndepărtarea materialelor nucleare și radiologice în exces sau depozitarea finală a acestora, protejarea față de acțiunile de furt și sabotaj a materialelor nucleare și radiologice cu risc crescut.

Pentru aplicarea principiilor de neproliferare, în vederea îmbunătățirii siguranței fizice a surselor radioactive de înaltă activitate, al prevenirii transferului neautorizat și tranzitului de materiale nucleare și radioactive, în data de 10 decembrie 2009, a fost semnat *„Acordul între Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare din România și Departamentul Energiei din Statele Unite ale Americii privind cooperarea în vederea îmbunătățirii siguranței surselor radioactive și a materialelor nucleare speciale din România”*. Acesta creează cadrul legal pentru ca entitățile de profil din România să aibă posibilitatea de a beneficia de sprijinul financiar și material acordat de USDOE pentru îmbunătățirea siguranței surselor radioactive de înaltă activitate și a materialelor nucleare speciale aflate în utilizare în diferite locații de pe teritoriul României, precum și pentru căutarea și recuperarea surselor orfane.

O altă componentă a activității de cooperare cu USDOE a reprezentat-o interacțiunea celor două instituții în implementarea Programului RRRFR (Russian Research Reactor Fuel Return) pentru România, al cărui obiectiv principal a fost de a contribui la accelerarea eforturilor statelor în realizarea obiectivelor de neproliferare nucleară, prin eliminarea combustibilului slab îmbogățit (pentru România acesta concretizându-se în repatrierea combustibilului nuclear uzat de la reactorul de cercetare VVR-S din cadrul IFIN-HH, în Federația Rusă. Cele două instituții (CNCAN și USDOE) au fost desemnați agenți de implementare pentru returnarea combustibilului HEU de la reactorul de cercetare de la Măgurele, din România în Federația Rusă.

16.3.3 Cooperarea cu Federația Rusă

În perioada de referință, cooperarea cu Federația Rusă s-a bazat în special pe realizarea finalizării programului RRRFR.

În acest sens, etapa principală s-a concretizat prin semnarea, la 19 februarie 2009, a Acordului între Guvernul României și Guvernul Federației Ruse privind cooperarea pentru transferul combustibilului nuclear iradiat de la un reactor de cercetare în Federația Rusă. Acest acord a reprezentat cadrul legal necesar care a făcut posibil transferul combustibilului nuclear iradiat de la reactorul de cercetare de la Măgurele în Federația Rusă. Acest Acord a fost semnat din partea României de către președintele CNCAN, dna. Vajda Borbála, și președintele Rosatom, dl Sergey Kirienko.

Ceremonia de semnare a Acordului de transfer, 19 februarie 2009, București

Acest Acord a prevăzut ca toate condițiile să fie detaliate în contractul de export (Foreign Trade Contract) – contract care a prevăzut, printre altele și momentul de transfer al tuturor responsabilităților. Transferul a fost realizat în cursul lunii iunie, bucurându-se de un real succes, atât pe plan național, cât și internațional, situând România pe locul al treilea în rândul țărilor din cadrul programului RRRFR, care au repatriat întreaga cantitate de combustibil înalt îmbogățit în Federația Rusă. Acesta a avut un caracter special datorită faptului că transportul a fost realizat pe calea aerului, acesta fiind primul transport de combustibil nuclear iradiat puternic îmbogățit efectuat pe calea aerului, România atingându-și obiectivele privind respectarea neproliferării nucleare.

16.3.4 Cooperarea cu Norvegia

Programul de Cooperare Norvegian (PCN) pentru promovarea și dezvoltarea economică și socială în România prin intermediul proiectelor de cooperare bilateral între părți este definit prin Acordul între Regatul Norvegiei și România, Acord ce a fost semnat în luna iulie 2007. PCN se derulează până în mai 2011, când se va realiza finalizarea proiectelor încheiate pe sectoarele prioritare ale acestui program de cooperare. Sectoarele prioritare includ: reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră; eficiență energetică și energie regenerabilă; sănătate, etc. În cadrul sectorului privind eficiența energetică și energia regenerabilă sunt incluse domenii prioritare precum: cooperare pe probleme de siguranță nucleară; cercetare, dezvoltare în domeniul energetic; promovarea eficienței energetice, etc.

PCN este administrat, în numele Norvegiei, de către Innovation Norway, prin promovarea parteneriatului între solicitanții eligibili, evaluarea aplicațiilor primite, încheierea acordurilor de grant, precum și prin monitorizarea anuală.

În baza PCN și pentru crearea bazei legale necesare pentru implementarea Proiectului privind Securitatea Energiei Nucleare, Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare (CNCAN) și Autoritatea Norvegiană de Radioprotecție (NRPA) au încheiat „*Acordul privind cooperarea în Proiectul privind Securitatea Energiei Nucleare – Programul Regional de Excelență în România*”. Acest acord a fost

semnat prin corespondență la 18 august 2009 la Osteras, Norvegia, de către directorul general al NRPA, dl Ole Harbitz, și la 24 august 2009 la București, România, de către președintele CNCAN, dna Vajda Borbála.

În baza proiectului mai sus amintit, s-au propus și elaborat 5 sub-proiecte care privesc domenii specifice, precum: analizele de securitate nucleară și managementul riscului, evaluarea și îmbunătățirea culturii de securitate, managementul cunoștințelor, pregătirea și răspunsul în caz de urgențe radiologice, sistemele de management integrat.

Astfel, în cursul anului 2009 s-a început implementarea proiectului, prin detalierea tuturor activităților conexe domeniilor enunțate.

16.4. Cooperare multilaterală

Inițierea la nivel european a Asociației Autorităților Competente Europene pentru Transportul în Siguranță al Materialelor Radioactive (ACA) în vederea stabilirii unui cadru de cooperare între toate Statele Membre privind transportul materialelor radioactive a fost salutăată de către CNCAN ca fiind un element important al cooperării în acest domeniu. Urmare a invitației reprezentanților Departamentului de Transport al Marii Britanii, CNCAN a început procesul de aderare la ACA, prin transmiterea unei scrisori de intenție, indicând subiectele specifice de interes pentru CNCAN, precum și dorința de a semna Memorandumul de Înțelegere prin care se va realiza aderarea propriu-zisă la ACA (acesta aflându-se în ultima etapă a aprobării conform legislației interne).

WENRA este asociația autorităților de reglementare și control în domeniul securității nucleare din Europa, având drept scop principal dezvoltarea unei abordări comune privind securitatea nucleară și al unui cadru de cooperare și schimb de experiență între autoritățile de reglementare europene din domeniu. România este reprezentată în această asociație de CNCAN, care a participat ca observator la întâlnirile WENRA încă din 1999, în anul 2003 devenind membru cu drepturi depline. Președintele CNCAN a condus delegația CNCAN la întâlnirile plenare din cursul anului 2009 (25-27 martie 2009, la Budapesta și 10-11 noiembrie 2009 la Praga), în timp ce experții instituției au participat la lucrările grupurilor de lucru specifice (Grupul de Lucru pentru securitatea nucleară a reactoarelor de putere, RHWG și respectiv Grupul de Lucru pentru managementul în condiții de siguranță al combustibilului uzat și deșeurilor radioactive, WGWD).

În perioada de referință, CNCAN a participat, în perioadele 1-4 iunie și 16 -19 noiembrie, în calitate de observator, la sesiunile anuale ale Comitetului de legislație nucleară din cadrul NEA/OECD, organizate de Agenția pentru Energie Nucleară/Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică (NEA/OECD) unde au fost discutate aspecte privind legislația în domeniul nuclear din statele membre OECD și dezvoltările recente privind această legislație.

16.5. Afaceri europene și programe comunitare

16.5.1 Legislație comunitară principală

Tratatul Euratom

Tratatul Euratom reprezintă documentul de referință principal din legislația comunitară în domeniu, care are ca obiective dezvoltarea politicilor energetice care au în vedere stabilirea unor piețe într-un cadru concurențial, cu garantarea drepturilor mari de desfacere și a accesului la cele mai bune mijloace tehnice, prin crearea unei piețe comune a materialelor și echipamentelor specializate, prin libera circulație a capitalurilor pentru investițiile în domeniul nuclear și prin libertatea de a angaja specialiști din oricare dintre statele membre ale UE.

În cursul anului 2009, cooperarea CNCAN cu instituțiile UE, în special cu structurile specializate pe domeniul nuclear ale UE a continuat progrese importante. Astfel, CNCAN a respectat și îndeplinit obligațiile care revin în ceea ce privește aplicarea prevederilor Capitolului X din Tratat, în special a dispozițiilor art. 103 referitoare la notificarea acordurilor și contractelor încheiate cu state terțe.

16.5.2. Legislație comunitară secundară

Aquis-ul comunitar este în continuă modificare, luându-se în considerație și diversele dificultăți întâmpinate de către Statele Membre în cursul practicii zilnice.

Statutul României de stat membru al UE implică, printre altele, asigurarea liberei circulații a mărfurilor pe teritoriul UE. Unul dintre instrumentele comunitare utilizate în acest sens este Directiva nr. 98/34/CE privind schimbul de informații în domeniul standardelor și reglementărilor tehnice și al regulilor referitoare la serviciile societății informaționale, amendată de Directiva nr. 98/48/CE. Directivele menționate au fost preluate în legislația națională prin Hotărârea Guvernului nr. 1016/25.06.2004 privind măsurile pentru organizarea și realizarea schimbului de informații în domeniul standardelor și reglementărilor tehnice, precum și al regulilor referitoare la serviciile societății informaționale, între România și statele membre ale UE, precum și Comisia Europeană. Astfel, se asigură dialogul între statele membre anterior adoptării reglementărilor tehnice și se garantează exercitarea eficientă a principiului subsidiarității în vederea asigurării liberei circulații a mărfurilor. CNCAN a asigurat derularea procesului de notificare pentru proiectele de reglementări din sfera sa de competență, participând activ în procedura de consultare privind proiectele de reglementări tehnice elaborate de celelalte state membre în domeniul nuclear.

În cursul anului 2009, a avut loc finalizarea aplicării Regulamentului CE nr. 764/2008 de stabilire a unor proceduri de aplicare a anumitor norme tehnice naționale pentru produsele comercializate în mod legal în alt stat membru în cadrul unor reuniuni de lucru, interinstituționale, la care au participat activ și reprezentanți ai Direcției Relații Internaționale a CNCAN. Totodată, Compartimentul Afaceri Europene și Programe Phare constituie punct de informare despre produsele din domeniul de competență al CNCAN, reglementate de acest regulament, gestionând răspunsul la solicitările primite în baza regulamentului menționat. Astfel, în cursul anului 2009, CNCAN a primit 3 solicitări de informații privind cerințele de autorizare

pentru produse care, însă, fac obiectul legislației comunitare de armonizare. Prin urmare, cerințele precizate mai sus nu au condus la decizii administrative pentru care ar fi aplicabil Regulamentul menționat, conform art. 2 alin. (1) al Regulamentului.

În vederea transpunerii Directivei 2008/99/CE privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal, la începutul anului 2009 s-a constituit un grup de lucru interministerial în acest sens. Din acest grup de lucru, fac parte și reprezentanți ai CNCAN, dat fiind faptul că o serie din infracțiunile prevăzute în această directivă se află în sfera de competență a instituției noastre (art. 3, lit. a), e) și Anexa B la directivă). Directiva 2008/99/CE obligă statele membre să prevadă în legislația națională sancțiuni penale pentru încălcări grave ale dispozițiilor actelor legislative comunitare adoptate în baza Tratatului CE, iar în cazul domeniului nuclear, pentru încălcări ale actelor legislative adoptate în baza Tratatului Euratom. Nefiind de competența Uniunii Europene să stabilească sancțiunile aferente, statele membre au obligația de a stabili singure sancțiuni eficiente, proporționale și descurajatoare, în transpunerea directivei.

16.5.3 Grupul de Lucru la Nivel Înalt privind Securitatea Nucleară și Managementul Deșeurilor Radioactive

CNCAN este reprezentat – și participă la nivel de președinte – la lucrările *Grupului de Lucru la Nivel Înalt privind Securitatea Nucleară și Managementul Deșeurilor Radioactive (ENSREG)*. ENSREG este compus din reprezentanți ai autorităților de reglementare în domeniul nuclear sau ai autorităților competente în domeniul securității instalațiilor nucleare și managementului combustibilului uzat și al deșeurilor radioactive, președintele CNCAN asigurând reprezentarea din partea organismului de reglementare în domeniul nuclear din România.

Activitatea ENSREG se bazează pe experiența și informațiile furnizate de convențiile AIEA, precum și de Standardele de Securitate ale AIEA, în vederea perfecționării constante a securității în întreaga Comunitate. Un alt aspect esențial al activității ENSREG, ca organism de experți independent, îl constituie dezvoltarea de propuneri în vederea perfecționării cooperării și transparenței între statele membre, privind aspectele referitoare la securitatea instalațiilor și practicile de management al deșeurilor radioactive din jurisdicția acestora. În acest sens, ENSREG a aprobat înființarea a trei grupuri de lucru (GL) pe problematici specifice, admitând că în anumite situații pot surveni suprapuneri în activitatea acestora: *WGNS* – GL privind perfecționarea reglementărilor de securitate nucleară, care a fost ulterior divizat în trei sub-grupuri pentru a acoperi sfera complexă a securității nucleare, *WGRWMD* – GL privind perfecționarea reglementărilor în legătură cu dezafectarea și managementul deșeurilor radioactive și al combustibilului uzat și *WGTA* - GL privind transparența și comunicarea. GL sunt deschise participării oricărui membru ENSREG sau expert nominalizat de către un stat membru, cu mențiunea că președinția grupurilor trebuie asigurată de membri ai ENSREG. CNCAN a nominalizat reprezentanți pentru toate cele trei GL, acestea elaborând programe de lucru care au fost implementate cu succes.

În contextul interesului pentru dezvoltarea energiei nucleare, exprimat de un număr mare de state membre în cursul anului trecut, perspectiva extinderii perioadei de viață a reactoarelor nucleare și a construcției de noi centrale nucleare a făcut necesară elaborarea și implementare unei directive care să creeze la nivel comunitar

un cadrul legislativ pentru securitatea nucleară. Pe parcursul anului 2009, activitatea ENSREG s-a concentrat asupra elaborării de norme comune în domeniul securității nucleare la nivelul UE, fapt care s-a concretizat prin contribuția semnificativă la elaborarea proiectului de Directivă privind securitatea nucleară, o serie de membri susținând necesitatea unui instrument egal privind securitatea nucleară la nivelul întregii Comunități. Astfel, în data de 25 iunie 2009, Consiliul Uniunii Europene a adoptat *Directiva 2009/71/EURATOM de instituire a unui cadru comunitar pentru securitatea nucleară a instalațiilor nucleare*. Proiectul de directivă menționat a fost discutat pe larg în cadrul reuniunilor ENSREG din cursul anului trecut, reprezentantul CNCAN aducându-și contribuția la elaborarea acestei directive cu privire la modul de tratare a cerințelor pentru reactoarele de diferite generații, reglementarea instalațiilor noi, modul în care progresele tehnologice sunt reflectate în reglementările de securitate nucleară, asigurarea independenței și a resurselor autorității de reglementare, etc.

CNCAN a susținut propunerea de directivă în măsura în care aceasta vizează cerințe conforme cu principiile fundamentale de securitate nucleară, aduce o valoare adăugată, completând Directiva 96/29/EURATOM, și are baze legale clare. De asemenea, în ceea ce privește conținutul propriu-zis al directivei, poziția CNCAN a fost în favoarea formulărilor corecte din punct de vedere tehnic și a utilizării terminologiei compatibile cu cea utilizată de Agenția Internațională pentru Energie Atomică (AIEA). Prin adoptarea unei astfel de directive, și implicit prin transpunerea acesteia în legislația națională, obligatorie pentru statele membre, se va asigura aplicarea unui set de principii comune de securitate nucleară și unui nivel suplimentar de garanție a securității instalațiilor nucleare, constituind astfel o certitudine juridică a

stabilirii unui cadru comunitar pentru menținerea și îmbunătățirea continuă a

securității nucleare.

În vara anului 2009, a fost emis raportul de activitate ENSREG care a fost înaintat Consiliului și Parlamentului European.

În cadrul WGTA reprezentanții CNCAN participanți, au contribuit la elborarea paginii web ENSREG.

16.5.4 Comitetul de Sprijin (Advisory Committee)

CNCAN participă la întâlnirile Comitetului de Sprijin (*Advisory Committee*) întrunit conform prevederilor Art. 21 a Directivei Consiliului nr. 2006/177/Euratom privind supravegherea și controlul expedițiilor de deșeuri radioactive și de combustibil nuclear ars. Responsabilitățile acestui comitet includ, printre altele, acordarea sprijinului CE în implementarea cerințelor art. 16(2), 17(2), 19(1), precum și pregătirea unui raport către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European privind implementarea prevederilor art. 4 din Directiva menționată.

16.5.5 Grupul de lucru privind gestionarea asistenței acordate organismelor de reglementare

Grupul privind gestionarea asistenței de reglementare (RAMG) este un grup consultativ al Comisiei Europene, având ca atribuție principală sprijinirea organismelor de reglementare din țările care beneficiază de proiecte finanțate din programele comunitare de securitate nucleară. La reuniunile acestui grup sunt invitați să participe reprezentanți ai organismelor de reglementare din Statele Membre ale Uniunii Europene, care operează centrale nucleare-electrice. Începând din 2008, a fost lansată inițiativa de a extinde cooperarea tehnică în cadrul programului INSC și în țări precum Egipt, Iordania, Maroc, Belarus (sub denumirea “**Third Countries Initiative**”), în vederea furnizării de asistență și expertiză tehnică pentru consolidarea infrastructurii de reglementare în domeniul nuclear. Astfel, în cadrul acestui Program, s-au desfășurat misiuni de experți, în Iordania, Egipt și Maroc, în vederea evaluării capacității de reglementare în domeniul nuclear.

La misiunea din Maroc derulată în cursul lunii aprilie 2009, România a participat în cadrul unei echipe alcătuită din reprezentanții Comisiei Europene, Cehiei, Ungariei și Italiei. Urmare a acestei misiuni, se vor iniția proiecte de asistență tehnică, în vederea consolidării infrastructurii de reglementare în domeniul securității nucleare.

Începând cu anul 2010, Comisia Europeană intenționează organizarea de misiuni de experți în noi țări, precum Mexic, Brazilia, Vietnam, fiind luată în considerare posibilitatea inițierii de misiunii exploratorii în India și China, numai după primirea acceptului politic al acestora.

16.5.7 Programe comunitare

În cursul anului 2009, implementarea asistenței tehnice comunitare a cunoscut un ritm mai scăzut, datorită numărului redus de proiecte aflate în derulare prin *Programul orizontal pentru asistență în domeniul securității nucleare*, memorandumurile aferente anilor 2005, 2006 și Facilitatea de Tranziție. Activitatea UIP în perioada de referință se extinde și la activitatea de monitorizare și implementare a fiecărui proiect, care a fost contractat. Această activitate s-a concretizat în monitorizarea implementării acestor proiecte în ceea ce privește respectarea prevederilor contractului, atingerea obiectivelor, finanțarea, elaborarea de rapoarte periodice și transmiterea acestora către instituțiile de profil din țară și cele ale Comisiei Europene, precum și participarea la reuniunile de monitorizare.

a) RO 2005/017-519-03.01 *“Sprijin pentru personalul autorității de reglementare în vederea îmbunătățirii capacităților legate de evaluarea probabilistică de securitate”.* Scopul acestui proiect a fost sprijinul acordat CNCAN în procesul de revizuire a Evaluării Probabilistice de Securitate de nivel 1 elaborată pentru centrala nucleare-electrică de la Cernavodă de către operator, asigurându-se instruirea practică a personalului CNCAN și elaborarea unei proceduri specifice de lucru ce va fi utilizată în procesul de evaluare.

b) RO 2005/017-519-03.02 *“Îmbunătățirea capacităților personalului organismului de reglementare cu privire la evaluarea raportului preliminar de securitate nucleară pentru operațiunile de depozitare de la Băița Bihor”.* Obiectul analizei în cadrul acestui proiect l-a constituit evaluarea raportului preliminar al analizei de securitate

(PSAR) pentru depozitul de deșeuri slab radioactive de la Băița Bihor, în baza rezultatelor acestei evaluări, fiind luată decizia privind funcționarea viitoare a depozitului. Proiectul a urmărit acordarea de sprijin personalului CNCAN în revizuirea acestui document și obținerea unor concluzii independente asupra acestuia. În plus, deoarece depozitul Băița Bihor are câteva caracteristici comune cu depozitul Richard din Republica Cehă, s-a realizat și o comparare a metodologiilor pentru stabilirea evaluării de securitate pentru cele două depozite. Acest proiect a contribuit la îmbunătățirea nivelului de experiență al CNCAN în domeniul evaluării de securitate la depozitele care se bazează pe cazuri concrete și similare.

c) RO 2005/017-519-03.03 *“Dezvoltarea capacităților autorității de reglementare din România cu privire la aspectele de reglementare a activităților ce implică materiale radioactive naturale cu concentrații ale radionuclizilor mai mari decât limitele de exceptare (NORM) și materiale radioactive concentrate în radionuclizi naturali prin procedee tehnologice (TENORM)”*. Este primul proiect care abordează o asemenea tematică, în cadrul lui fiind realizat un studiu prin care au fost evaluate consecințele radiologice ale existenței NORM și TENORM pe teritoriul României, revizia reglementărilor existente și elaborarea unor noi baze pe cerințele în vigoare la nivelul Uniunii Europene, în țări care se confruntă cu aceleași probleme. Experții CNCAN implicați în autorizarea activităților care generează NORM și TENORM au beneficiat de instruire specifică în cadrul acestui proiect.

d) RO 2006/018-411.03.01 *“Îmbunătățirea capacității personalului Autorității de Reglementare în Domeniul Nuclear din România în vederea evaluării Revizuirii Periodice a Securității Nucleare a Unității 1 de la Centrala Nucleo-Electrică de la Cernavodă”*. Proiectul a avut ca obiectiv general îmbunătățirea capacităților autorității de reglementare (CNCAN) privind utilizarea, în procesul de autorizare, a rezultatelor Revizuirii Periodice a Securității Nucleare (RPSN). Componenta de instruire a vizat pregătirea personalului CNCAN responsabil cu derularea activităților din domeniul securității nucleare în evaluarea diferitelor aspecte din cadrul RPSN (factori de securitate nucleară), cât și în evaluarea raportului global rezultat în urma RPSN, cu accent pe aplicarea unor criterii relevante pentru analiza rezultatelor RPSN și clasificarea acestora în funcție de importanța lor pentru securitatea nucleară. Specialiștii CNCAN au fost de asemenea pregătiți în aspecte legate de modul în care se evaluează acțiunile corective și îmbunătățirile propuse de titularul de autorizație ca urmare a efectuării RPSN precum și în evaluarea programului de management al îmbătrânirii pentru structurile, sistemele și componentele importante pentru securitatea nucleară a centralei. Proiectul s-a concretizat în obținerea următoarelor rezultate:

- raport asupra metodologiei de aplicare a practicilor europene în evaluarea RPSN de către CNCAN.
- ghid privind Managementul îmbătrânirii structurilor și componentelor unei centrale nucleare-electrice, destinat titularilor de autorizații ce operează centrale nucleare-electrice.
- ghid privind Revizuirea Periodică a Securității Nucleare, cu scopul de a comunica titularilor de autorizații metodologia considerată acceptabilă de către CNCAN pentru realizarea analizei și pentru raportarea rezultatelor acesteia

- “Norma privind revizuirea periodică a securității nucleare pentru centralele nucleare electrice”.
- procedură de lucru care sprijină CNCAN în evaluarea documentațiilor elaborate de titularul de autorizație în cadrul RPSN,
- un instrument pentru gestionarea aspectelor și îmbunătățirilor identificate în urma realizării RPSN a unei centrale nucleare electrice utilizând reactori cu apă sub presiune (incluzând reactori cu apă grea sub presiune), inclusiv a importanței lor pentru securitatea nucleară, a măsurilor propuse pentru adresarea lor și a stadiului implementării acestor măsuri.
- procedură pentru evaluarea managementului proceselor de îmbătrânire care afectează structurile, sistemele și componentele importante pentru securitatea nucleară a centralei
- un instrument pentru monitorizarea implementării programelor de management al îmbătrânirii structurilor și componentelor unei centrale nucleare electrice utilizând reactori cu apă sub presiune (incluzând reactori cu apă grea sub presiune), pentru detecția și monitorizarea posibilelor degradări ale stării sau performanțelor acestora, luând în considerare activitățile de inspecție, reparațiile și/sau înlocuirile efectuate.
- un raport asupra documentației preliminare realizării RPSN de către Unitatea 1 a CNE Cernavodă.

d) RO 2006/018.147.05.01 *“Furnizarea programului de calcul (software) pentru proiectarea mecanică și analiza sistemelor de conducte necesar Autorității de Reglementare în domeniul Nuclear din România”.*

Proiectul și-a propus îmbunătățirea capacității de evaluare a documentației de securitate nucleară transmisă de către utilizatori în vederea autorizării. Scopul proiectului a fost de furnizare a codurilor mecanice de calcul pentru proiectarea mecanică și analiza sistemelor de conducte, utilizate ca support pentru evaluarea de securitate nucleară independentă a CNCAN. Utilizarea în mod regulat a acestor coduri de calcul vor conduce la creșterea nivelului tehnic de evaluare a personalului CNCAN. În cadrul proiectului au fost instruiți doi reprezentanți ai CNCAN.

e) RO 2007/19343.06.04 *„Securitatea radiologică în instalațiile de minerit și preparare a minereului de uraniu”.*

În cadrul acestui program, Facilitatea de tranziție, reprezentanții UIP cu sprijinul direcțiilor de specialitate au elaborat documentația de atribuire pentru proiectul mai sus menționat, care a fost contractat în luna noiembrie 2009.

Proiectul își propune ca prin activitățile derulate și rezultatele obținute să realizeze îmbunătățirea capabilității CNCAN cu privire la evaluarea securității radiologice în activitățile de minerit și prepararea minereurilor de uraniu. Rezultatele propuse a fi atinse în cadrul proiectului sunt:

- elaborarea unui ghid pentru întocmirea raportului de evaluare a securității radiologice a iazurilor de decantare de la prepararea uraniului pe baza recomandărilor și comentariilor consultantului luând în considerare situația națională;
- elaborarea unui ghid privind determinarea activității alfa generată de contaminarea radioactivă superficială a deșeurilor prin mijloace de numărare beta, pe

baza recomandărilor și comentariilor consultantului, luând în considerare situația națională;

- elaborarea de norme și ghiduri pentru activitățile de minerit și preparare a minererilor de uraniu și toriu;
- revizia rapoartelor de evaluare a securității radiologice pentru proiectele tehnice, transmise de către titularul de autorizație, de închidere a instalațiilor de minerit și preparare a minereurilor de uraniu;
- elaborarea unei metodologii de inspecție și evaluare a stabilității pe termen lung a iazurilor de decantare închise și a haldelor.

16.6. Pregătire profesională în domeniul relațiilor internaționale

Capacitatea profesională de a integra principiile de drept internațional și comunitar în activitățile desfășurate, precum și dezvoltarea profesională constantă în domeniul relațiilor internaționale necesită un amplu proces de pregătire și specializare a personalului DRInt. S-a avut în vedere atingerea unei serii de obiective majore (cunoașterea și aplicarea principiilor de drept național, comunitar și internațional, familiarizarea cu conceptele moderne ale problematicilor globale de securitate, aprofundarea principiilor și practicilor care guvernează relațiile internaționale etc.).

În perioada 19 – 20 iunie 2008, s-a desfășurat la Paris, în Franța, *Conferința Internațională* cu tema „*Securitatea în Orientul Mijlociu și neproliferarea armelor de distrugere în masă/dezarmare*”. Reuniunea, organizată de Institutul pentru Studii de Securitate la UE, a beneficiat de participarea oficialilor din cadrul DG-TREN, Consiliul European, Ambasadori ai țărilor din Orientul Mijlociu acreditați la Bruxelles, foști miniștri de externe din țările arabe, reprezentanți ai unor instituții de studii politice și de securitate din Orientul Mijlociu, Europa și SUA. Principalul scop al evenimentului a fost de a aduce în dezbatere aspecte semnificative ale securității regionale, neproliferării, dezarmării și activităților nucleare civile, într-un format care să reunească atât decidenți politici cât și experți din Orientul Mijlociu și statele Uniunii Europene. Programul Conferinței a adus în discuție eforturile Agenției Internaționale pentru Energie Atomică, precum și programele derulate în domeniul siguranței și securității nucleare, principiile inițiativei de promovare a securității și a Inițiativei Globale de Combatere a Terorismului Nuclear.

La solicitarea Ministerului Afacerilor Externe de a contribui la implementarea Memorandumului privind punerea în aplicare a *Programului multianual de formare în limba franceză* (2007 – 2009), destinat funcționarilor români, semnat de Guvernul României, Organizația Internațională a Francofoniei, Republica Franceză, Comunitatea franceză din Belgia și Guvernul Marelui Ducat al Luxemburgului, CNCAN a răspuns pozitiv, un număr de 20 experți CNCAN participând în perioada mai-iunie 2009 la acest curs de instruire. Scopul declarat al acestui curs a fost acela ca, la final, majoritatea cursanților să fie capabili să poarte negocieri în limba franceză, să redacteze și, în general, să utilizeze limba franceză ca limbă de lucru în reuniunile europene.